

Marjan Ocvirk

1935 - 2017

Ko se posloviš od kolega, vrstnika iz iste generacije, se nehote sprašuješ tudi o sebi in o času, ki nama je bil obema dan. Namenoma bom opustil biografske in bibliografske podatke, ki jih premalo poznam in čakajo na kakšnega njegovih učencev, da jih zbere in predstavi. Tako je moj spomin nanj povsem subjektiven.

Kot trdi Y. N. Harari v svojem delu *Sapiens* je nekakšna antropološka konstanta, da človek obvlada krog okoli sto petdeset oseb, ki jih pozna in vzdržuje z njimi vse vrste stikov od sorodstvenih do le bežnih znanstev. Marjan je sodil v tako mojo skupino. V njej ni imel vedno enakega položaja. Lahko bi govoril o nekakšni spirali, o oddaljevanju in približevanju.

V prvih treh letih študija (1953 – 56) je bil naš letnik kompaktna družčina. Bilo nas je okrog petdeset. Na Grabnu smo bili tako rekoč vedno skupaj, podnevi in tudi ponoči. Po predavanjih smo se sproščali na različne športne in druge načine, cele noči pa smo "drakslali" programe za Arhitektno risanje. Tako konstantno sobivanje dozori v krog s skupnimi interesi in identiteto.

Po tretjem letniku je bilo tega konec. Razšli smo se po seminarjih. Le dva sta bila na voljo: Ravnikar in Mihevc (Plečnik je umrl naslednje leto). Izbira ni bila preprosta, bolj intuitivna kot racionalna. Tako smo padli v znani dualizem "dveh Edijev". Identiteti obeh polov sta bili že izoblikovani in definirani, če ne drugače že po položaju v prvem ali drugem nadstropju. Takrat se je Marjanova orbita najbolj oddaljila od mojega središča. Nazorsko in strokovno ga je oblikovala sredina, ki so jo predstavljali profesorji Ravnikar, Mušič in Bitenc. Kadar sva se spustila v pogovor je bil pogostoma oster, celo sarkastičen do "onih drugih". Res so bili na obeh straneh posamezniki skrajno nestrpni. To je vplivalo na šolo v vseh pogledih – politično, kadrovske, karierno. Nekateri so ohranili zamere do konca. Žal se tako vzdušje bolj ali manj nadaljuje še danes, le da je "dualizem" zamenjala vrsta "vrtičkov".

Po odhodu obeh profesorjev in po političnih ter statusnih spremembah (od »tozdiranja« do samostojne fakultete) se je struktura šole spreminjala. Pojavili so se novi predmeti in novi učitelji. Ocvirk je našel samega sebe. Postavil je samostojen predmet Skiciranje arhitekture in kljub nemajhnim oviram je uspel. Njegove organizacijske

sposobnosti in zavidljivo poznavanje renesančne ter baročne arhitekture so pripomogli k temu, da je predmet postal pomemben del programa in njegovi številni študentje se ga bodo vedno spominjali. Včasih me je povabil da sem se pridružil njegovi študentski ekskurziji v Italijo. Skupaj smo se počutili kot "bratje v skici", uživali smo lepote klasične arhitekture pa tudi življenje samo, kadar smo sedeli na kakšnem toskanskem trgu ob žlahtni kapljici...

Njegovo skiciranje je bilo njegov način gledanja na svet, njegov strokovni segment, ki ga je suvereno obvladal do značilno razpoznavnega rokopisa. Njegovi številni prijatelji in znanci hranijo njegove risane razglednice, njegove zloženke (na primer o Plečnikovi dediščini, ki jo je vztrajno promoviral) ali prve številke revije AB v katerih je vzpodbujal kolege k skiciranju, spominjajo se nekaterih drugih objav in razstav. Uveljavil je skiciranje kot metodo, najprimernejšo za opazovanje, analizo, spoznavanje in razumevanje arhitekture in sploh sveta okoli sebe. Metodo, ki seveda zahteva veliko več časa kot fotografija, a ki poleg mehanskega zapis – zarisa – ohrani v spominu in ne le na papirju mnogo več.

Ne smem pozabiti njegovih drugih strani in sposobnosti. Med drugim je bil tudi smučarski učitelj, vabil je prijatelje in znanca na tedenske počitnice v Avstrijo. Tako je nanoslo da je naučil tudi moja otroka.

Uspel je še v nečem. Mladostne težave z govorom je počasi in vztrajno premagal. Ne vem točno kako, a verjetno je šlo za metodo premega govora (kot v filmu *Kraljevi govor*). Njegove imitacije govorov kakšnega Lapajneteta ali Kardelja v avtobusu na ekskurzijah so bile nepozabne davno preden so iznašli stand-up.

A skiciranje je bil njegov način življenja. Znal je "govoriti z risbo" in tega je skušal naučiti tudi mlade. Ko sva se zadnjič videla je resignirano potožil: mojega predmeta ni več... Običajno in prav je, da pridejo novi profesorji z novim znanjem, stari pa odidejo z znanjem, ki ga čas hitro povozi. Kar je znal in ponudil Marjan Ocvirk pa ne bi smelo v pozabo. Noben računalnik ne bo nadomestil elementarne kreativne geste kot je skica.

To bo njegova dediščina in njegov spomin.

prof. dr. Vladimir Brezar